

Titel: Ønskekuglen

Temaer: Skilsmisse, forældre-barn-forholdet, følelser, jalousi, skoleskift
stedforældre, søskende, tilgivelse, tristhed, venskab, vrede

Fag: Dansk

Målgruppe: 4.-6. klasse

Bog: Mette Vedsø og Stine Illum, Høst & Søn, 2020

Her er et bud på, hvordan I kan arbejde med en undersøgende tilgang til litteraturundervisning. Vejledningen her lægger op til, at man arbejder med 'Ønskekuglen' før, under og efter læsningen. Opgaveforslagene lægger både op til fortolkningsarbejde og kreative, meddigtende, praksisorienterede litteraturopgaver.

Ideer til undervisningen

Opgaver og spørgsmålene er ikke tænkt som endegyldige svar. Forløbene kan ændres og tilføjes, så de passer til jeres elever. Det er vigtigt at understrege, at eleverne selv undersøger sig frem til deres egne bud og tolkninger med udgangspunkt i teksten og elevernes oplevelse af den. Med afsæt i det udgangspunkt er det lærerens opgave at støtte og stilladsere eleverne i processen, så en faglig progression finder sted.

Uden for bogen:

Inden du udleverer bogen:

- * Tag en fællessnak på klassen om, hvad en ønskekugle er?
- * Lad evt. eleverne tegne deres version af en ønskekugle (Tegningen kan de bruge senere, hvis de skal lave en beskrivelse af ønskekuglen).
- * Tag en fællessnak på klassen om, hvad en tegneserieroman er?
- * Og hvad man kan forvente sig af en tegneserieroman med titlen 'Ønskekuglen'.

Ind i bogen:

Udleverer bogen.

- * Lad eleverne sammenligne deres tegning af ønskekuglen med bogens (forsiden).
- * Tag en fællessnak på klassen om, de har andre forventninger til bogen, efter de har set forsiden?

Bogen er delt ind i tre dele med hver sin overskrift og farve:

1. 'Det starter ved juletid' Grøn.
2. 'Så er det jul igen' Rosa.
3. 'Og endelig bliver det sommer' Gul.

Ned i historien

Del 1: 'Det starter ved juletid'

1. Læs første side. Historien starter in medias res. Tag en snak med eleverne om, hvad det betyder, at historien begynder in medias res. Hvem siger 'Hej Vera'? Og hvem er Vera?
2. Læs side 8 og 9. Er læseren blevet klogere? Kan man nu svare på: Hvem siger 'Hej Vera'? Og hvem er Vera?

Lad eleverne læse del 1 færdig – side 10-57.

3. Snak med klassen om...

... hvordan moren har det – hun har grædt, sover hos mormoren?

... hvordan faren har det - han henter morgenbrød og dækker bord med de fine tallerkener?

... hvorfor vil Vera ikke have birkes til morgenmad, men havregryn?

(S. 10-16)

4. Skilsmisse! Eleverne genlæser og arbejder i fokusgrupper, hvor de stiller spørgsmål til teksten. De kan også tage udgangspunkt i nedenstående:

... side 18 og 19 Hvorfor er det et vendepunkt i Veras liv?

... side 25 og 39 Beskriv hvordan moren har det, og hvordan faren har det? Og hvad føler Vera?

... side 33-42 Beskriv Veras weekend hos sin far og Miriam?

... side 49-54 Hvorfor bliver det Veras sidste besøg hos sin far i lang tid?

... side 55-57 Vera afviser sin far. Hvorfor tror du, at Vera ikke vil besøge sin far og Meriam? "Vi vi vi vi vi vi vi. Ellers tak." Hvorfor tænker Vera – "Ellers tak"?

5. Lad eleverne komme med et bud på:

Tyrkisk peber

- Hvorfor tror du, at Ryan chauffør tilbyder Vera tyrkisk peber? (Genlæs evt. side 35)
- Hvorfor tror du, at Ryan chauffør først tilbyder Vera fem tyrkiske peber, og så sidenhen hele posen? (Genlæs evt. side 42)

Boksebolden

- Hvorfor kommer mormoren med en stor kasse? (Side 43-)
- Hvad mener Vera med – "Den passer slet ikke ind. Den ser alt for glad ud"? (Side 47)

- Hvorfor er boksebolden meget bedre end de ulige fredage? (Side 48-49)

Del 2: 'Så er det jul igen'

Mens eleverne læser 2. del - side 58 -161 – kan de arbejde med:

1. Veras ønskeseddel (side 69)
 - a. Noter ned med sideantal og stikord, når Veras ønsker bliver opfyldt?
 - b. Hvilke ønsker bliver ikke opfyldt?
 - c. Lav eleverne lave deres egen ønskeseddel. De skal finde 10 ønsker og skrive dem ned på deres tegning af ønskekuglen. Eleverne kan evt. hente inspiration i Veras ønskeseddel.
 - d. Eleverne fremlægger for hinanden i mindre grupper.
2. Ønskekuglen
 - a. Eleverne laver beskrivelse af ønskekuglen, og skriver den ind på deres tegning af ønskekuglen. De kan eventuelt hænges op i klassen.

Del 3: 'Og endelig bliver det sommer'

Læs bogen færdig (side 162-241)

1. Den gamle uro – hvad har den af betydning for historien?

Genlæs evt. side 179-180, 201 og 215-216

- Hvorfor finder mormoren uroen frem?
 - Og hvad mener hun med – "Forhåbentligt finder du noget, du kan bruge den til"?
 - Finder Vera noget at bruge uroen til?
 - Kan man sige, at uroen hjælper Vera med at acceptere Meriam og Finn? Hvorfor? Hvorfor ikke? Underbyg dit svar med henvisninger til teksten.
2. Jalousi - Lad eleverne tænke over begrebet jalousi.
 - a. På billedet side 201 øverst er Veras definition af jalousi. Lad eleverne slå 'jalousi' op i en betydningsordbog. og bed dem skrive begge definitioner ned i deres hæfte.
 - b. Eleverne skal nu lave deres egen definition af begrebet.
 - c. Lad eleverne læse deres definitioner af jalousi op på klassen, og tag en snak om, hvilken definition, I synes, dækker begrebet jalousi bedst.
 - d. Er Vera jaloux? Hvorfor? Hvorfor ikke? Underbyg dit svar med henvisninger til teksten.
 - e. Alle, der har prøvet at være jaloux, ved det ikke er en rar følelse. Lad eleverne fortælle om en gang, de var jaloux.

3. Slutningen

- a. Hvordan ender fortællingen?
- b. Hvad synes du om slutningen?
- c. Til slut hører man kun om Veras møde med Meriam og Finn. Lad eleverne lave deres egen slutning, der handler om Veras møde med sin far. Eleverne skal lave et dobbeltopslag, hvor de både skriver og tegner om mødet. Og de skal tage stilling til om Vera og hendes far forsones igen?

4. Forholdet mellem tekst og billede - Den sværere opgave

Lad eleverne finde eksempler i teksten på mindst to af de tre forhold mellem tekst og billede, og lad dem forklare, hvad det betyder for forståelsen af teksten om man vælger en symmetrisk, supplerende eller kontrapunktisk tilgang?

I. Symmetrisk

Forholdet mellem tekst og billede kan være symmetrisk. Det vil sige, at tekst og illustration fortæller det samme.

II. Supplerende

Forholdet mellem tekst og billede kan være kan være supplerende. Det vil sige, at man får nogle oplysninger i teksten og andre oplysninger i billedet. Hvis man kun læser teksten eller ser på billedet, får man ikke adgang til det samlede budskab.

III. Kontrapunktisk

Forholdet mellem tekst og billede kan være kontrapunktisk. Det vil sige, at billede og tekst modsiger hinanden. Konflikten mellem tekst- og billedside har betydning for, hvordan vi skal forstå det samlede budskab.

Eller...

4.1 Den lettere opgave - Fælles i klassen - Tal sammen ud fra disse spørgsmål:

- Er der ting i teksten, som ikke findes i billedet?
- Hvad kan billedet fortælle, som teksten ikke kan?
- Hvad kan teksten fortælle, som billedet ikke kan?
- Er det sværest at fortælle i tekst eller i billeder?
- Ændrer billedet sig, når det får nogle ord med på vejen?

5. Den varme stol – "Far Anders" i den varme stol

- Eleverne skriver hver især mindst ét spørgsmål, som de gerne vil stille til "Far Anders".
- Klassen vælger én, som forestiller sig at være Anders.
- Han/hun skal sidde på en stol midt i klassen, og man kan skiftes undervejs.
- Lad eleverne skiftevis vælge et spørgsmål, og stil det til "Far Anders".

Læreren kan evt. supplere med nogle spørgsmål...

- * Har du overvejet, at det kan være svært for Vera, at du er så glad, når du har gjort hendes mor rigtig ked af det?

- * Har du nogensinde fortrudt, at du gik fra Veras mor?
- * Har det været svært for dig, at Vera ikke vil besøge dig?
- * Synes du, at I har været gode til at tage hensyn til Vera i, under og efter skilsmissen?
- * Er du en god far?
- * Burde du ikke have vidst, at Vera ikke blev glad for overraskelsen om, at Meriam var gravid?
- * Kan man kalde det en overraskelse, at Meriam er gravid?
- * Er en overraskelse altid en god ting?
- * Burde du have fortalt, at Meriam er gravid på en anden måde?

Ud af bogen:

- 1) Eleverne kan lytte til Micky Skeels sang 'Hvis Bare Jeg Kunne Se' og sammenligne Mickys situation med Veras.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=10222596696038966&id=1018854116

Hvad handler sangen om?

Hvem er personerne på videoen?

Kan sangen være en trøst for Vera og andre, der står eller har stået i samme situation? Hvorfor? Hvorfor ikke?

- 2) Eleverne kan evt. skrive et brev til en brevkasse, om de problemer man kan have som skilsmissebarn, eller de kan skrive et svar til et brev SkilsmisseBrevkassen har modtaget fra Veras far.

Min datter vil ikke være hos mig

Hej brevkasse

Jeg er nyskilt. Min ekskone og jeg kan ikke kommunikere så godt, da hun er meget ked af det efter skilsmissen. Vores skilsmisse skyldes mange ting bl.a. at jeg har fundet en ny kvinde.

Mit problem er, at min datter har pludselig besluttet sig for, at hun ikke vil være hos mig og min nye kæreste til trods for, at vi har aftalt, hun kommer hver anden weekend. Jeg har ikke set hende i flere måneder, og min ekskone siger, jeg skal være tålmodig. Så der - er der ikke meget hjælp at hente.

Hvad skal jeg gøre? Jeg føler mig fuldstændig hjælpeløs. Jeg har ikke lyst til at tvinge min datter til samvær, men jeg får heller ikke en mulighed for at kommunikere med min datter, da min ekskone ikke vil hjælpe, og min datter svarer meget kortfattet, og hun afviser alle mine forsøg på at lave en aftale med hende.

Hilsen

Den ulykkelige far

Kære Den ulykkelige far

...

De bedste hilsner

SkilsmisseBrevkassen